

बर्गद्रिष्टि

Bargadristi Weekly

साप्ताहिक

वर्ष ७ अंक ११ पूर्णाङ्क २१७९

२०७९ भदौ २० गते सोमबार

Monday, 5 Sept. 2022

पृष्ठ ८

मूल्य रु. १०।-

'निर्वाचन बहिस्कार' आजको ऐतिहासिक आवश्यकता'

काठमाडौं। नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी), नेकपा (बहुपत), नेकपा (मसाल) केंद्रीय समन्वय समिति, नेकपा (विज्ञव), वैज्ञानिक समाजवादी कम्युनिस्ट पार्टी, नेपाल लगायतका वाम घटकहरूले मासिर ४ मा हुन गइहेको प्रतिनिधिसभा र प्रदेश सभाको निर्वाचन बहिस्कार गर्ने निर्णय गरेका छन्। र, आफूलाई 'कम्युनिस्ट' नै बताउने नेकपा (एमाले), नेकपा (माओवादी केन्द्र), नेकपा (मसाल), नेपाल मजदुर किसान पार्टी लगायतका पार्टीहरूले निर्वाचनमा भाग लिई आएका छन् र आसन निर्वाचनमा पनि उमीहरु आफूले सम्पूर्ण शक्तिका साथ निर्वाचनमा सहभागी हुने तथारी गरिरहेका छन्।

करिब ६३ प्रतिशत जनमत वामपन्थी अर्थात् कम्युनिस्टको पक्षमा रहेको नेपालमा 'कम्युनिस्ट'को आवरणमा कम्युनिस्ट विरोधी

राष्ट्रियाती नागरिकता विधेयक खारेजीको माग गर्दै पाँच वाम घटकले गरे संसद भवन अगाडि विरोध प्रदर्शन र सभा

काठमाडौं। राष्ट्रियता र जनजीविकाका बिहीबार संसद भवन अगाडि नयाँ बानेश्वर काठमाडौंमा बिरोध प्रदर्शन र सभा सम्पन्न गरेका छन्।

बिरोध सभालाई सम्बोधन गर्दै पाँच

समूल अन्त्यका लागि उनीहरूले संसदीय व्यवस्थाको 'जनविरोधी' र 'राष्ट्रियविरोधी चरित्र'को भण्डाफोर गर्ने र जनतालाई आमूल

परिवर्तनको दिशातर्फ गोलबन्द गर्न संसदीय व्यवस्थामा गरिए निर्वाचनलाई कार्यनीतिक रूपमा उपयोगको नीति लिने गर्दछन्। अनर्ताष्ट्रिय कम्युनिस्ट आन्दोलन र नेपालकै कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासमा पनि 'निर्वाचनको उपयोग र बहिस्कार'का अनुभवहु पाउन सकिन्छ।

२०१५ सालदेखि निर्वाचनलाई उपयोग गर्दै आएका नेपालका कम्युनिस्टहरूले ०४६ सालयता लगातार रूपमा उपयोग गर्ने आएका छन्। खासगरी संसदीय व्यवस्थामा हुने निर्वाचनलाई नेकपा (एमाले)ले राष्ट्रिय रूपमा उपयोग गर्दै आयो। त्यसी मात्र होइन उमीहरु संसदीय व्यवस्थाका असली मतियार र संरक्षक बनेर देखा पेरे। संसदीय व्यवस्थाको समूल अन्त्य गरी नेपालमा नयाँ जनवादी राज्यव्यवस्था बाँकी ३ ऐजमा

क्रान्तिकारी ट्रेड युनियन महासंघको बैठक सम्पन्न : निर्वाचन बहिस्कार, राष्ट्रिय सम्मेलन तथा संगठन विस्तार अभियान सञ्चालन गर्ने

भएर आएमा त्यसले देसको अस्थित्वमै गम्भीर असर पुर्याउने भदौ उमीहरूले उक राष्ट्रियाती विधेयकलाई प्रमाणीकरण नगरी नेपाली जनताको वास्तविक अभिभावक बन राष्ट्रियताई अपिल समेत गरे।

बिरोध प्रदर्शन इक्को सभालाई सम्बोधन गर्ने नेताहरूमा नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) का पोलिटब्युरो सदस्य तथा प्रदेश ३का इच्छार्ज चन्द्रही सुवेदी, नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका अध्यक्ष लोकनारायण सुवेदी, नाराग्र त्यारबाट गठित नागरिकता अध्ययन अभियान नेपालका संयोजक साध्य बहादुर भण्डारी, संयुक्त क्रान्तिकारी मोर्चा नेपालका प्रतिनिधि सुन्दर ढकाल र नेकपा (मसाल) विशेष महाधिवेशन आयोजक समितिका प्रतिनिधि तथा राजमो काठमाडौं समन्वय समितिका अध्यक्ष बलिभद्र शर्मा रहेका थिए। बिरोध सभाको संचालन नेकपा (बहुपत) का नेता कृष्ण धमलाले गरेका थिए। बिरोध प्रदर्शनका क्रममा केहिबेर प्रहरी र आन्दोलनकारी बिच धकेलालको चलेको थिए। प्रहरीको अवरोधलाई छियोल्दै आन्दोलनकारीले बिरोध प्रदर्शन र सभा सफल पारेका थिए।

दाढ। अखिल नेपाल क्रान्तिकारी ट्रेड युनियन महासंघको बैठक भाद १६-१७ दाढमा सम्पन्न भएको छ। बैठकले महासंघका अध्यक्ष इश्वर तिमिसनाले प्रस्तुत गर्नु भएको वर्तमान परिस्थितिको सक्षिप्त विश्लेषण एवं रिपोर्ट आवश्यक बहस सहित अनुमोदन गरेको छ। एवं महासंघले प्रदेश स्तरमा प्रदेश अध्यक्ष/संयोजकको संयोजकत्वमा यसप्रकारको अभियान दल निर्माण गरेको छ। आगामी फाल्गुन १,२,३ गते महासंघको राष्ट्रिय सम्मेलन हुँदै छ।

यससँगै बैठकले आगामी संघ तथा प्रदेशको निर्वाचन सञ्चालक बिहीबार गर्ने, संगठनका राजनीतिक तथा सांगठनिक अभियानलाई राष्ट्रिय सम्मेलन कोरिद्ध गर्ने, अयोज-१५ सम्म सबै पेशागत घटक, प्रदेश तथा जिल्ला महासंघका बैठक सम्पन्न गर्ने, आगामी माघ सम्म सबै

बाँकी ७ ऐजमा

मिटर ब्याजी तथा ठगीविरुद्ध माइतीघरदेखि बालुवाटारसम्म किसान मजदुर मार्च

काठमाडौं। किसान-मजदुर संघर्ष समितिले बिहीबार माझीघरदेखि बालुवाटारसम्म किसान मजदुर मार्च गरेको छ।

समितिले मिटर ब्याज तथा उपीविरुद्ध बिहीबार दिँडो दुई बजे माझीघरदेखि बालुवाटारसम्म किसान मजदुर मार्च गरेको हो।

मार्चमा सहभागीहरूमध्ये एक जनाले काँधमा होतो तै बोकेका थिए भने अरुले विभिन्न नारा र माग लेखिएका ब्यानर र प्लेकार्ड बोकेका थिए।

मार्चमा बाँकी २ ऐजमा

मार्क्सवादी स्कुलिङ्डः कम्युनिस्टहरूमा टुटेको कडी

नेपालको सन्दर्भ र साथै अन्तराष्ट्रिय कम्युनिस्ट आन्दोलनको वर्तमान सन्दर्भमा मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादलाई क्रान्तिको मार्गदर्शक सिद्धान्त मान्नेहरू नै क्रान्तिकारी कम्युनिस्टहरू हुन्। सही मार्क्सवादी कम्युनिस्टहरू हुन्।

२०२३ सालतीर जब म एउटा कम्युनिस्ट पार्टीमा काम गर्नु पर्छ भने प्रतियाको खोजीमा थिए, त्यसवेला

नेपालमा चारथी पुष्पलाल श्रेष्ठ, मोहनविक्रम सिंह, कोअडिनेशन केन्द्र-कोके (वर्तमानको एमाले) र केशरजंग रायमाझीले

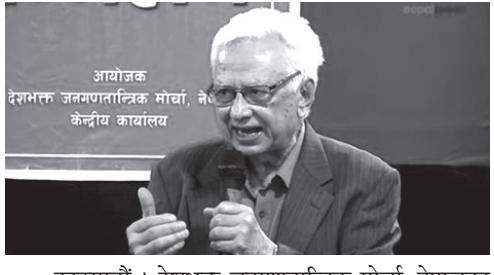
नेतृत्व गरेका कम्युनिस्ट पार्टीहरु चर्चामा थिए। कोके भन्ने पार्टीमा खासै कुनै एकजनाको प्रतिनिधित्व गर्ने तत्कालिन बाँकी २ ऐजमा

● हक्कमहादार सिंह ●

स्तरमा स्थापित थिएन, त्यसवेला। अन्तराष्ट्रिय कम्युनिस्ट आन्दोलनमा संशोधनवादको प्रतिनिधित्व गर्ने तत्कालिन बाँकी २ ऐजमा

देशभक्त जनगणतात्त्विक मोर्चाको आहान : आसन संसदीय निर्वाचनलाई सक्रिय बहिस्कार गर्ने !

काठमाडौं। देशभक्त जनगणतात्त्विक मोर्चा, नेपालका अध्यक्ष सीपी गजुरेलाले सोमबार एक प्रेस वक्तव्य जारी गर्दै आसन संसदीय निर्वाचन बहिस्कार गर्ने आहान गर्नु भएको छ। नयाँ संविधान बनिसकेपछि गठन भएका विगतका संसदहरूले नेपाली जनताका अपेक्षाविपरीत राष्ट्रियता र जनघातका काममा संलग्न भएको जगजाहेर नै रहेको उल्लेख गर्दै आगामी संसदीय निर्वाचनमा भाग लिनुको अर्थ तैनै राष्ट्रियता र जनघातको अनुमोदन गरेको ठहर्ने बताइएको छ।

व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका सबै असफल भइसकेको अवस्थामा यो व्यवस्थाको विकल्प खोज्ने समय भइसकेकोले आसन संसदीय निर्वाचनलाई सक्रिय बहिस्कार गरी अग्रामी व्यवस्था एवम् जनगणतन्त्रको स्थापनार्थ सङ्ग्रहीमा संलग्न हुन सम्पूर्ण देशभक्त, वामपन्थी, प्रतिनिधीले र क्रान्तिकारीहरूलाई वर्क्युप्रार्थी अद्यक्ष

सम्पादकीय

'मानार्थ महारथी'को पदवी खारेज गर !

भारतीय स्थल सेना अध्यक्ष मनोज पाण्डे नेपाली सेनाको 'मानार्थ महारथी'को पदवी लिन आइतबार नेपाल भ्रमणमा आएका छन् । नेपाली सेनाका प्रधानसेनापति प्रभूराम शर्मिले पनि केही समयअघि भारतीय सेनाको यही पदवी लिन भारत भ्रमण गरेका थिए । नेपालमा राणाकालीन समयदेखि नै (ब्रिटिशकालीन भारतदेखि नै) यो परम्परा बसालिएको इतिहासकाहरूले उल्लेख गर्ने गरेका छन् । तत्कालीन ब्रिटिश शासकहरूले युद्ध कुट्टीतिको रूपमा नेपाललाई नियन्त्रण र आफ्नो स्वार्थनुकूल प्रयोग गर्ने मनसायका साथ यसको थालनी गरिएको थियो ।

ब्रिटिस सेनाको मानार्थ जनरल हुने पहिलो अवसर गोर्खी भर्ती खुला गर्ने बार शमशेरले नाई प्रथम विश्वयुद्धमा धनबल र जनबलको सहयोग गर्ने चन्द्र शमशेरले पाएका थिए । यो पदवी चन्द्र शमशेरपछिका राणा शासकहरूलाई पनि दिइयो । र, राणा शासनपछि भारत पनि ब्रिटिस सामाज्यवादाबाट मुक्त भएपछि यहाँका राजाहरूलाई प्रदान गर्ने गरियो ।

स्वतन्त्र भारतका प्रथम भारतीय प्रधानसेनापति जनरल के.एम. करिअप्पालाई सन् १९५० मा काठमाडौं निम्न्याएर नेपाल सरकारले नेपाली सेनाको 'मानार्थ सेनापति' पदवी प्रदान गरेको थियो । ब्रिगेडियर चन्द्रबहादुर खन्दुरीले 'फिल्ड मार्सल करिअप्पा : जीवनी र समय' पुस्तकमा सो कुराको उल्लेख गरेका छन् । अहिले पनि नेपाली सेनाको प्रधानसेनापति र भारतीय सेनाको प्रधानसेनापति एक अर्का मुलुकका मानार्थ सेनापति रहने प्रचलनको सुरुवात सन् १९५० मा जनरल करिअप्पाको नेपाल भ्रमणको समयदेखि सुरुवात भएको भनी उल्लेख गर्ने गरेको पाइन्छ ।

ब्रिटिस सरकारले नेपालमा राणा शासनको अन्त्य भएपछि भने त्यसअघि राणा शासकलाई दिँदै आएको ब्रिटिस सेनाको मानार्थ जनरलको पदवी राजालाई दिन थाल्यो । त्यसै क्रममा राजा त्रिभुवनलाई १ जुलाई १९५२ मा ब्रिटिस सरकारले ब्रिटिस सेनाको मानार्थ जनरलको पदवी प्रदान गर्यो ।

अहिलेसम्म लिखित रूपमा भेटिएको प्रमाण अनुसार २०२० मा नेपालले भारतीय सेनाध्यक्षलाई दिएको दर्ज्यानी पहिलो भएको बताइन्छ । यस्तै २०२७ देखि २०३२ सम्म नेपाली सेनाको प्रधान सेनापति रहेका सिंहबहादुर बस्नेतलाई भारतले पहिलोपटक मानार्थ महारथीको पदवी दिएको लिखित प्रमाण रहको पनि इतिहासकाहरूले बताउने गरेका छन् ।

त्यसपछि मात्रै नियमित रूपमा एक देशले अर्को देशका सेना प्रमुखलाई मानार्थ महारथीको पदवी दिने प्रचलन बसेको उनको भनाइ छ । तर २०४४ सालदेखि २०४८ साल सम्मको नेपाली सेनाका प्रधान सेनापति महारथी सचिव शमशेर जबराले भने भारतीय सेनाको मानार्थ महारथी पदवी लिएनन् । तत्कालीन समयमा नेपाली सेनाले चीनबाट सैन्य सामग्री खरिद गरेको र पञ्चायतको बेला नेपालमा भएको आन्दोलनलाई भारतले सघाइका कारण नेपाली सेनाका तत्कालीन प्रधान सेनापति जबराले भारत भ्रमण गरेनन् ।

भारत नेपालभन्दा क्षेत्रफलका हिसाबले पनि २३ गुणा दुलो छ । नेपाल र भारतीय खुल्ला सिमाना छ । भारतले आपू ब्रिटिशबाट स्वतन्त्र भएको बेलदेखि नै नेपाललाई आफ्नो अधिनस्त बनाउन चाहन्छ । सन् पचासको असमान सन्धि समझौताहरूदेखि लिमियाधुरा-लिपुलेक-कालापानी क्षेत्रलाई आफ्नो नक्सामा गाभेदीखि यो विषय अझ प्रति रूपमा स्थापित हुँदै आएको छ । भारतको तुलनामा हरेक हिसाबले नेपाल सानो र कमजोर छ । र, नेपालको स्वाधीनता र सार्वभौमिकतामध्य प्रत्यक्ष रूपमा भारतबाट नै खतरा उत्पन्न भइहेको छ । नेपालको माइक्रोमेजमेन्ट गर्दै आएको भारतको अतिक्रमणबाट देशलाई कसरी बचाउने भन्ने आम स्वाभामानी नेपालीहरूको मुख्य चासो र सरोकारबो विषय बनिहेको छ । नेपाली भूमि कालापानीमा खेतिहासिक व्यापक खडा गरेर नेपाली भूमि कब्जा गरिहेको, भारतीय सेनाको आडमा मेर्चिदेखि यो महाकालीसम्म सिमा क्षेत्रमा अतिक्रमण गरिहेको भारतीय विस्तारवादी सेनाको छाव बनाएको भारतीय सेनालाई नेपाली सेनाको पदवी दिनु कुनै पनि कोणबाट नेपालको हितमा छैन । यो भनेको भारतीय विस्तारवादका सामु नेपाली सेनालाई आत्मसमर्पण गर्न बाध्य पानै मनोवैज्ञानिक युद्धको शक्तिशाली अस्त्र हो । यसलाई अविलम्ब खारेज गरिनु पर्दछ । त्यसै यो विषय सभाले रहेको छ । नेपाली सिंगो नेपाल र नेपालीको हित हुँदैछ । आफूलाई राष्ट्रवादी भन्ने समूह र व्यक्तिहरूले यो कथित मानार्थ महारथीको पदवी खारेजीका लागि जोडार रूपमा आवाज उठाउने पर्छ ।

विवादास्पद नागरिकता विधेयक फेरी संभवत यसेसाता जस्ताको तरै राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारी समक्ष प्रमाणिकरणका लागि शितल निवास पुने संभावना रहेको छ । अतः यी राष्ट्रायाती प्रकृतिको विधेयक प्रस्तुत र पारित गरिएको छ त्यो नेपाल र जस्ताको छ ।

अतः यी राष्ट्रायाती प्रकृतिका गम्भीर सम्भौता र विधेयकहरू नेपालको आम किसिन वर्गमा दित्यमा पनि बिल्कुलै छैन निष्क्रियकासाथ तिनको तत्काल खारेजी गर्न, नेपाली नागरिकतालाई मात्र बंशजको नागरिकता

राष्ट्रिय सहमति बिनाको कस्तो नागरिकता ऐन ?

● डा. केशव देवकोटा ●

राष्ट्रपति भण्डारीले बर्तमान संसदमा रहेका र नरहेका महत्वपूर्ण दलहरूसँग नागरिकता विधेयककाबारेमा लामो समय लगाएर बिस्त्रित छलफल गरिसक्नु भएको छ । जस्ता प्रायः सबैले उहाँलाई नागरिकताजस्तो महत्वपूर्ण बिषयमा राष्ट्रिय सहमति कायम हुनुपर्ने सुभाव दिएका छन् । सत्तारूढ दलभित्रकै कतिपय घटकले राष्ट्रपतिलाई राष्ट्रिय सहमति बिना विधेयक प्रमाणिकरण नगर्न सुभाव दिएको अवस्था पनि छ । सत्तारूढ दलहरूमासमेत प्रस्तुत नागरिकता विधेयककाबारेमा नेताहरूको देखिएको छैन ।

कुनैपनि देशका लागि

नियमित भारतीय अवस्थाका लागि विधेयकका लागि फेरी प्रस्तुत हुने काममात्र वाँकी छ । नागरिकताका सम्बन्धमा बर्तमान पाँच दलीय गठबन्धनको सरकार अनुदार ढांगले प्रस्तुत भएको र राष्ट्रपतिले पनि यसलाई गर्भिर र प्रतिष्ठाकै विषय बनाउन भएका कारण यो सत्ता संघर्षको प्रमुख विषय पनि बन्न चल्दछ । यतिबेला आगामी मीसर चारागतेका लागि संसदको निर्वाचनको मिति घोषणा भैसकेको छ । त्यसैले नागरिकताका विवाह गरेर जाँदा नागरिकता पाउन सातार्बाई कुर्नुपर्ने तर बाहिरबाट (मुख्यत भारतबाट) नेपालमा विवाह गरेर आउँदा आजको भोली नागरिकता नै चाहिने किन ? भन्ने प्रमुख रहेको छ । त्यसैरी बाबुले ढेगान भएकोहरूलाई नागरिकता दिनेबारेमा पनि विविध प्रश्न र प्रश्नगाहरू उहाँले विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूसँगहरू थापिएको छ । संसदका दुबै सदनबाट पारित भएको पहिलो पटक राष्ट्रपति समक्षको प्रस्तुत नागरिकता विधेयककाबारेमा लागि फेरी विभिन्न विधेयकका लागि घोषणाको विधेयकमा उहाँले विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

गरिएको विधेयकका लागि फेरी विभिन्न १५ वटा महत्वपूर्ण सुभावहरूलाई छलफलमार्न केही घटको घोषणा र विविध गरिएको भएको छ ।

संसदवादको विकल्प नयाँ जनवाद

● हस्तबहादुर कोइरा ●

गरिने क्रान्ति वैज्ञानिक समाजवादी क्रान्ति हो। त्यस क्रान्तिको सफलता पाँछ वैज्ञानिक समाजवादी राज्य व्यवस्थाको स्थापना हुन्छ। र, त्यहाँ सर्वहारा वर्गको अधिनायकत्व स्थापना गरिन्छ। र, त्यसपछि वैज्ञानिक साम्यवादमा पुने बाटो तथ गरिन्छ।

यहाँ नेपालको सन्दर्भलाई ध्यानमा राखेर यो लेख लेखेने प्रयत्न गरिएको छ भने समग्रमा संसदवाद, संसदीय व्यवस्था के हो? र नयाँ जनवादी व्यवस्था के हो? नेपालमा नयाँ जनवादी व्यवस्थाको विकल्प छैन, जस्ता विषयहरूमप बढी जोड दिएछ।

आज नेपालमा संसदीय बहुदलीय व्यवस्था चलिरहेको छ। तर यो संसदीय व्यवस्था सर्वज्ञरूपा असफल भइसकेको छ। यसको व्यवस्थापिका, कार्यपालिका, न्यायपालिकाका तीनोंटै अग्र असफलसिद्ध भइसकेको छ।

यो संसदीय व्यवस्थाका कारण मुलुकको राष्ट्रिय स्वार्थीनता धरापामा परिसकेको छ। दलाल संसदीय व्यवस्थाका सञ्चालकहरूले मुलुकका नदी नालाहरु भारतीय विस्तारवादलाई बैचेका मात्रै छैन, कालापानी, लिलुलेक, लिमिपायाधुरा जस्ता नेपाली भूभाग भारतले अतिक्रमण मात्र गरेको छैन कि आप्नो नक्षामा राख्दै आएको छ।

भारतीय विस्तारवादले नेपालको ७२ स्थानमा सिमांतिक्रमण गरेको छ र करीब ६० हजार हेक्टर जमिन अतिक्रमण गर्दै आएको छ। यस विषयमा दलाल शासकहरु 'चू' सम्प पनि गरिरहेका छैन र साम्राज्यवादी र विस्तारवादीहरूको सामु लम्प्सार परेर आत्मसमर्पण गर्दै आएको छ।

एउटा अर्थ सामन्ती र नवउपनिवेशिक मुलुकमा गरिने क्रान्ति नयाँ जनवादी क्रान्ति हो। नयाँ जनवादी क्रान्तिको विजयले जनताको जनवादी राज्यव्यवस्था स्थापना गर्दै र त्यस पछि

नेपाल अझैसम्प पनि अर्थ सामन्ती र नवउपनिवेशिक अवस्थामै छ। यस अवस्थामा रहेको नेपालमा गरिने क्रान्ति नयाँ जनवादी क्रान्ति हो। त्यसपछि नेपालमा पनि जनताको जनवादी अधिनायकत्व स्थापना गरिनेछ।

आज नेपालमा एकातिर दलाल पुँजीवादी संसदीय व्यवस्था चलिरहेको छ अर्कोतिर नयाँ जनवादी क्रान्तिको तयारी पनि तीव्र गतिले अगाडि बढाउने काम भइरहेको छ। त्यसेले आज हाप्रो जस्तो अर्थ सामन्ती र नवउपनिवेशिक अवस्थामा रहेको मुलुक संसदवाद अर्थात् संसदीय व्यवस्थाको विकल्प नयाँ जनवाद हो।

यसका साथै यो कुना पनि जानकारीमा राखिराख्न जस्ती हुन्छ कि जुन मुलुकमा पुँजीवादी क्रान्ति सम्पन्न भइसकेको छ भने त्यस मुलुकमा

गरिहेको छ।

नामधारी तथा नक्कली कम्युनिस्टहरू नवप्रतिक्रियावादमा पतन भएर मुलुकका घोर प्रतिक्रियावादीहरूसित धाँटी जोडन पुगेर प्रतिक्रियावादी सत्ता सञ्चालन गर्न पुँयोका कारण मुलुक असफल राष्ट्रका रूपमा परिणत हुन पुगेको छ।

यस प्रकारको वर्तमान अवस्थामा नेपाली जनताका राष्ट्रियता, जनतन्त्र र जनजीविकाका आधारभूत सम्पर्कहरूको समाधान कसरी हुन सक्छ? त्यसका लागि संसदीय व्यवस्था उपयुक्त व्यवस्था हो अथवा नयाँ जनवादी राज्य व्यवस्था? आज यही नै नेपाली राजनीतिको बहसको मुख्य मुद्दा बन्ने पुँयोको छ।

यस्तो अवस्थामा एकातिर दलाल राजनीतिक पार्टीहरू नेपाली काँग्रेस, एमाले, माके, एस समाजवादी, मधेसवादी राजनीतिक पार्टीहरू यही सहेजलेको भ्रष्ट तथा दलाल संसदीय व्यवस्थालाई टिकाई राख्नुका निमित आवधिक निर्वाचन गर्ने र यसै पैश्चमा संसदीय व्यवस्थालाई टिकाई राख्ने अनेक खालका प्रपञ्चहरू रीचरहेका छू।

अर्कोतिर मुलुकका नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी) लागायतका क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट पार्टीहरू र सच्चा देशभक्त, जनवादी तथा प्रगतीशील शक्तिहरू आमूल परिवर्तन अर्थात् महान् नेपाली नयाँ जनवादी क्रान्ति सम्पन्न गर्ने महान् तथा कठिन यात्रा सम्पन्न गर्ने रणनीतिक योजनाका साथांगे जनाउन तयारी गरिरहेका छू। आजको नेपालको राजनीतिक क्षेत्रको ढन्दवाद यही नै हो।

(१) संसदीय व्यवस्था

संसदीय व्यवस्था पुँजीपतिवर्गको शासन प्रणालीको नाम हो। सामन्तवादका विरुद्ध संघर्षिका त्रिमात्रा संसदीय व्यवस्थाको जन्म भएको हो। तत्कालीन अवस्थामा फ्रान्स, इत्यन्यांडका नवजात तथा समानता र भारतीयको नारा लगाउदै आगाडि बढे र तिने नारालाई केन्द्रविन्दु बनाई पैश्चिमी युँयोपका कैयौं देशहरूमा पुँजीवादी जनवादी क्रान्ति सम्पन्न भए। त्यो बेला पुँजीपतिवर्ग प्रगतीशील वर्ग थियो र त्यसले आगाडि सारेको राजनीतिक अर्थात् संसदीय व्यवस्था पनि प्रातिशील थियो।

जब पुँजीवादको विकासका साथांगै सर्वहारा वर्गको विकास पनि हुन गयो, जब पुँजीपति सर्वजातीय श्रमसंकिका शोषण गरी बाँच्ने परजीवी वर्गको रूपमा देवा पर्यो, जब त्यसले हक्कअधिकारका लागि लाई ऐरेस काम्युनिका सर्वहाराहरूमाथि पाशाविक र क्रुर आक्रमण गर्यो र जब पुँजीवाद साम्राज्यवादमा विकासित भयो र त्यसले आप्नो देशका श्रमजीवी वर्ग मात्र होइन, अविकसित देशका जनताको शोषणका लागि पुँजी नियार्त एवम् खुला सैनिक आक्रमण र हस्तक्षेप समेत गर्न पुँयो, त्यो बेला देखि पुँजीवादको अर्थ युद्धपिण्ड साम्राज्यवाद बन्ने पुँयो।

स्वतन्त्रता, समानता र भारतीय व्यवस्थालाई केन्द्रविन्दु बनाउने अर्थात् संसदीय व्यवस्थाको उभार्ता राज्यव्यवस्था स्थापना गरेन्छ। त्यसले आप्नो देशको अवस्थामा राज्यव्यवस्था र राष्ट्रको स्वाधीनता र सर्वभौमिकतावर्गीयो दलाल तथा नोकरशाही पुँजीवादमा आधारित प्रतिक्रियावादी संसदप्रतिको मोहले उनीहरूले अहिलोको माओवादी राष्ट्रियव्यवस्थालाई जनविरोधी र राष्ट्रियव्यवस्थालाई कितामा पुँजीवादेको छ। उनीहरूले अहिलोको सर्वभौमिकतावर्गीयो दलाल संसदीय व्यवस्थालाई टिकाउन भगिरथ प्रयत्न गरिरहेका छू। र पनि उनीहरूले पार्थीपति र जनपर्चितालाई रुसमा लेनिनले गरेजस्तै र भेनेजस्तै 'संसदको उपयोग' भेने ग्रन्थित तुल्याइहेका छू।

त्यसको साथै यो कुना पनि जानकारीमा राखिराख्न जस्ती हुन्छ कि जुन मुलुकमा पुँजीवादी क्रान्ति सम्पन्न भइसकेको छ भने त्यस मुलुकमा

घटकको भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ।

संसदीय निर्वाचनको राजनीतिक उपयोग गर्ने तथा संसदीय राजनीतिलाई अंगीकार गर्नेहरूले हेमेशा लेनिनका तर्कहरूलाई अगाडि सारेर आफूलाई सही सांसदीय भ्रष्ट गर्ने कसरत गर्दै आएका छू। लेनिनले संसदतर्कहरू ऐतिहासिक मात्र होइन, राजनीतिक दृष्टिले पनि कालातीत भइसकेको भन्दै निरेक्षण बहिस्कार अर्थात् राजनीतिक बहिस्कारको पक्ष पांचाण गर्ने "बाम"पश्चीहरूको विरोध गर्ने प्रसंगमा निर्वाचनको उपयोगका पक्षमा बढी जोड दिनुभएको थियो। वास्तविक अर्थमा लेनिनले सञ्चालनित देशको ठोस विरोधेण गरी उपयोग वा बहिस्कार जे गर्दा फाइदा हुन्छ, त्यसै प्रकारको नीति अलम्बन गर्नु सही हुने कुरा बताउनु भएको थियो।

क्रान्तिकारी माओवादाले अहिलोको वर्तमान परिस्थितिको ठोस विरोधेण गर्दै उनीहरूको कालखण्डमा निरन्तर उपयोग गरेर संसदीय निर्वाचनलाई राजनीतिको प्रश्न भएको भन्दै निर्वाचन बहिस्कारको निर्वाचनको उपयोग गर्ने भ्रष्ट गर्ने अधिकारीहरूले अहिलोको माओवादी राज्यव्यवस्थाको उपयोग नै हो।

क्रान्तिकारी माओवादाले अहिलोको वर्तमान परिस्थितिको ठोस विरोधेण गर्दै उनीहरूको कालखण्डमा निरन्तर उपयोग गरेर संसदीय निर्वाचनलाई राजनीतिको प्रश्न भएको भन्दै निर्वाचन बहिस्कारको निर्वाचनको उपयोग गर्ने भ्रष्ट गर्ने अधिकारीहरूले अहिलोको माओवादी राज्यव्यवस्थाको उपयोग नै हो।

(क) गत स्थानीय निर्वाचनका सन्दर्भमा देशको जे जस्तो परिस्थिति थियो त्यो कायमै रहेको छ र त्यो भन्दा भने कैसै सन्दर्भमा अर्थात् वर्तमान तथा विशेष विवरण यस्तो छ।

परामर्शदाता विवरण यस्तो छ।

खारब रहेको देखिन्छ।

(ख) प्रतिक्रियावादी, अवसरवादी तथा भ्रष्ट तत्वहरूद्वारा पैसाको खोलो बगाउने र साधन घोरहरूको चरम रुपमा दुरुपयोग, शक्ति प्रदर्शन तथा साम, दाम, दण्ड, भेदका नीति एवम् उपयोगहरूको प्रयोग अत्यधिक रुपमा गरिने अवस्था।

(ग) स्वच्छ, निष्पक्ष तथा धाँधाँली रहित उदारवादी हिसावले निर्वाचन सम्पन्न गर्ने पनि प्रकारका लक्षण तथा संभावना देखिन्दैन्। बरु, सत्ता, व्यवस्थाका प्रतिनिधिहरू फासीवादी वर्गमा बहिस्कारको प्रस्तुत हुने स्थिति छ र त्यस प्रकारका उदारवादी तत्वहरूसित चुनावी प्रतिस्पर्धा गर्नुको कूनै अर्थ छैन।

(घ) निर्वाचनको प्रक्रियामा एकातिर, विभिन्न तरिका तथा विधिका प्रयोग गरी जनतालाई अत्यधिक विकासित आक्रमण र आक्रमणित विवरणहरूले गरिएको छ। अर्को

लघुवित बिरुद्धको संघर्ष समितिद्वारा क्रान्तिकारी माओवादीको ध्यानाकर्षण

नवलपारी - लघु वित बिरुद्धको संघर्ष समिति बर्द्धाट नगर समितिले ने कपा (क्रान्तिकारी माओवादी) पश्चिम नवलपारीलाई ध्यानाकर्षण पत्र बुझाएको छ। बर्द्धाटमा शनिवार आयो जित अन्तर्राष्ट्रियामा संघर्ष समितिकी अध्यक्ष धनमाया तामाडको नेतृत्वमा

उक्त ध्यानाकर्षण पत्र बुझाइएको हो। ध्यानाकर्षण पत्रमा लघु वित आफूहरू माथि चर्को ब्याज लगाएको, कोरोना कहरमा समेत सहीलयत नाइएको र त्रिपुरा असुलीका क्रममा ज्यादाती तथा दुर्बलताहरू समेत गरेको उल्लेख गर्दै 'ध्यानाकर्षण पत्र बुझाएको तामाडले नेतृत्वमा

जानकारी गराउनुभयो। क्रान्तिकारी माओवादीका जिल्ला सेक्रेटरी छविलाल खेरेललाई उक्त ध्यानाकर्षण पत्र बुझाएको अध्यक्ष तामाडले जानकारी दिनभयो।

सो क्रममा क्रान्तिकारी माओवादीका जिल्ला सेक्रेटरी खेरेलले लघु

मार्क्सवादीका...

रुसी कम्युनिष्ट पार्टीको नेपालमा प्रतिनिधित्व गर्ने केशरजंग रायमाझी थिए जसको विद्यार्थी क्षेत्रमा फेडेशन भनिन्थ्यो। म प्युठानको भन्दा वित्तिकै स्वतः सबैले कम्युनिष्ट ठानी हालद्ये र त्यसमा पनि मोहनविक्रम सिंह नेतृत्वको चौथो महाधिवेशन(चौम), हुन्त पुष्पलाल श्रेष्ठको पनि रामो प्रभाव थियो।

त्यसैले होला काठमाण्डौको त्रिचन्द्र कलेजमा आइ एसी पढ्दै गर्दा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी(चौथो महाधिवेशन)को नेतृत्वमा गठित काठमाण्डौ जिल्ला संगठन समितिको सम्पर्कमा आए र काम गर्दै जादा २०३१ श्रावण ३० गते त्यसको सदस्य भएको जानकारी पाए। त्यसपछि मार्क्सवादी दर्शन, साहित्यादिको अध्ययनको अवश्यकता र महत्व बुझन थालेको पनि करीब पाँच दशक भयो। नेपालमा कम्युनिष्ट पार्टीको स्थापना भएको पनि करीब ७३ वर्ष भयो। त्यसका सुरुका केही दशकसम्म कम्युनिष्ट पार्टीभित्र मार्क्सवादी शिक्षाको महत्व र आवश्यकता उच्च थियो।

चौथो महाधिवेशनभित्रको स्कूलिंगले परम्परागत मार्क्सवादलाई बलियो गरी पक्क्ने प्रयास गरेको थियो। स्कूलिंगमा पढाइने विषयहरूमा राष्ट्रिय रूपमा नेपाली काँग्रेस, भारतीय विस्तारवाद, पुष्पलालको काँग्रेसप्रस्तर राजनीति र अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा सोभयत संधको छुस्चेभी संशोधनवाद, चीनीयां क्रान्ति प्रमुख थिए। चौथो महाधिवेशन खासगरी मोहनविक्रम पुष्पलालप्रति, नेपाली काँग्रेस र भारतीय विस्तारवाद प्रति आक्रमक देखिन्थे र तत्कालिन राजनीति र अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा नेपाली काँग्रेसको पुच्छरवादमा पतन भएको छ। यद्यपि २०३२ सालमा राजनीति चुनावमा नेपाली काँग्रेस र भारतीय विस्तारवाद प्रति आक्रमक देखिन्थे र तत्कालिन राजनीति र अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा नेपाली काँग्रेसको पुच्छरवादमा पतन भएको छ। यद्यपि २०३२ सालमा राजनीति चुनावमा नेपाली काँग्रेस र भारतीय विस्तारवाद प्रति आक्रमक देखिन्थे र तत्कालिन राजनीति र अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा नेपाली काँग्रेसको पुच्छरवादमा पतन भएको छ।

वर्तमानमा नेपाली काँग्रेसको पुच्छरवादमा पतन भएको छ। यद्यपि २०३२ सालमा राजनीति चुनावमा नेपाली काँग्रेस र भारतीय विस्तारवाद प्रति आक्रमक देखिन्थे र तत्कालिन राजनीति र अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा नेपाली काँग्रेसको पुच्छरवादमा पतन भएको छ।

वर्तमानमा नेपाली काँग्रेसको पुच्छरवादमा पतन भएको छ।

त्यसैले जब पार्टीमा मार्क्सवादी आक्रमक देखिएको छ। काँग्रेसको नेपाली काँग्रेसको पुच्छरवादमा पतन भएको छ।

त्यसैले जब पार्टीमा मार्क्सवादी आक्रमक देखिएको छ।

कवितामा वर्गीय पक्षधरता र प्रतिबद्धता भल्केको हुनुपर्दछ : चैतन्य

काठमाडौं। अखिल नेपाल लेखक संघले इच्छुक साँच्कृतिक प्रतिष्ठानको सभाहालमा आयोजना गरेको 'कविता र कविता-चर्चा' कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का महासचिव समेत रहनु भएका बरिष्ठ सौन्दर्य चिन्तक चैतन्यले कवितामा वर्गीय पक्षधरता र प्रतिबद्धता भल्केको हुनुपर्ने विचार व्यक्त गर्नुभएको छ।

चैतन्यले संशोधनवादी र अवसरावादी भुमिकाट बच्चै तीनवटै पिढीका साँच्कृतिक योद्धाहरुको भव्य उपस्थिति र काव्य प्रस्तुतिप्रति खुशी व्यक्त गर्दै चैतन्यले निरपेक्ष स्वतन्त्रता र स्वच्छ-दत्ताको वकालत गर्नेहरुलाई 'स्वतन्त्रता आवश्यकताको चेतना' भएको

बताउनु भयो।

'काव्य सिर्जना किन गर्ने, के का लाग्नि गर्ने आदि विषयमा सर्जकहरु स्पष्ट हुनुपर्छ।' उहाँले भन्नुभयो, 'कवितामा अनुभूति र आवेग मिसाएर लेख्ना हुन्छ। कविताले दिशा निर्देश गर्नुपर्छ।' दुनियाँ बुझे मात्र होइन, बदले चीज हुनु पर्छ। कवितामा वर्गीय पक्षधरता र प्रतिबद्धता भल्केको हुनुपर्छ।'

कार्यक्रममा १५ जना सर्जकहरुले आफ्नो काव्यिक रचनाहरु पाठ गर्नु भएको थियो।

चैतन्यले प्रस्तुत कविताहरुमा सत्य र यथार्थको सम्बोधन रहेको, जननितमा आधारित रहेको भद्रै कविताहरुले राप्रैसँग विचार र अनुभूतिलाई अभिव्यक्त गरेको बताउनु भयो।

उहाँले कविताहरुले कुरुपताको विरोध र रुपान्तरणको पक्षमा उभ्याएको भन्दै कविहरुलाई धन्यवाद समेत दिनु भएको थियो।

सौन्दर्य चिन्तक निनु चापामाईले प्रस्तुत कवितारु यथार्थवादी, समसामयिक र आजको सन्दर्भमा सान्दर्भिक र सुन्दर रहेको भद्रै चारवटा कविता- वैचारिक-आदर्श स्खलमा आधारित रहेको, चारवटा लैज़िक उपीडनसँग सक्वान्थित रहेको, र, जातीय तथा क्षेत्रीय उपीडनलाई समेत कवितामा उतारिएको बताउनु भयो। उहाँले साहित्य सिर्जनाले समाज रुपान्तरणमा सहयोगीको भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने बताउनु भयो।

डा. ताराकान्त पाण्डेय र कवि

भूपाल राईले पनि कवितामा अभिव्यक्त भएका वर्गीय पक्षधरताको विषयमा चर्चा गर्नु भयो।

कमर्यक्रममा कविहरु विमल निभा, यज्ञबहादुर डाँगी, विनोदविक्रम केसी, पञ्चकुमारी परियार, केशव सिलवाल,

रोशन जनकपुरी, प्रकाश गुरागाई,

नारायण शर्मा 'विपिन',

केवल बेनावी, शोभा तुलाल, विनु शर्मा, राजु स्याङ्गतान, पुरुषोत्तम आचार्यर

गारी देवकोटा र अनिल श्रेष्ठले कविता

पाठ गरेका थिए।

आयोजक संगठन अखिल नेपाल लेखक संघका अध्यक्ष मित्रला पंजानीको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन सुनिता बुढाथोकीले गर्नुभएको थियो।

□ यो साताको कविता

कगेन्द्रका दुई कविता

□ कगेन्द्र □

१. मृत्युको उत्सव
मृत्युको उत्सवको

दिन

एक स्मार्टले

पुगेन

दुई स्मार्टले

पुगेन

तीन स्मार्ट

चाहियो

सेतो आकासबाट

सेतो धर्तिमा भरेका

ताराहरु

कुमारित्व प्रमाणपत्रको

कौमार्य गुमाई

सबैले विसिन्च

सबैले सम्पिन्च

चरम वस्त्रमा

शोक वस्त्रको

पितृयुको सपना

दिमागी कल्पना

जति हानथाप गरि

काम कुरो फती गर्न

कहानी बनाउदै

सेतो हिँडै ओढाई

जति चिसो बनाउ

उति शीर्षक थपिन्च

कस्तो खेल हो ?

कस्तो मेल हो ?

फेरि जनेको भै

पहिरो फर्क भै

दुल दुल उडानहरु

दुल दुल निस्तोहरु

पाइको पाकेको काफले

च्याइको रोटि बनाइ

उखुको रस खान

निर्वन्ध खुन सुनाउँच

निर्वन्ध गित सुनाउँच

समयको गति हो
पवित्र उडानमा
नियती उडान गरि
सेतो धर्तिमा अबलम्बनले
सेतो आकासमा तल्काइ

रहन
मृत्युको उत्सव मनाउच

मृत्युको उत्सवको
दिन "

२. सूर्यी दिवस

ओहो

आहा

सूर्यी दिवस

बलिदानी दिवस

बाँडे भेटौला

मेरे साँचोला

सहकार्य

सहमती

वाचा वन्धन वाची

आँनै देशको

विश्व परिचित

बलिदानी दिवस

आहा

मेरो परिवार

ओहो

मेरो परिवार

छतोरो वारिको

कहाँ मीठो हुन्छ

अग्लेस्वर डाडाको

सहिद स्थल

दोरम्वा

गाइजाँत्रे बजेटले

घरवाली नपाली

मवाली पाल्दै

शान्ती निष्ठाएको

दिन

गोहिको आँसु

चुहाउने देखि

सहिदको सपना

साकार पार्न देखि

सहिद वेपता

छटपटाउदै

दुखान्तका भोकले

नयाँ अविष्कारमा

वाफबाट बरफ बनाउन

कृष्णाको मुरली धुन सुन्छ

मनको खेल हो

नहिँको बाटो

नचिनेको मान्छे

प्रलय भित्रको

लाय मिलाउदै

शोकाकुल सात रगमा

छटपटाउदै

छटपटाउदै

दुखान्तका भोकले

नयाँ अविष्कारमा

वाफबाट बरफ बनाउन

कृष्णाको मान्छेहरु

हमेशा पछ्याइहेका हुन्न्यै।

जितेवेला

जे पनि हुनसक्यो।

स्थिति यस्तो विषम

हुँदौहुँदै पनि म केही गर्न सक्यो अवस्थामा

थिए।

निर्वाहित र उत्पादित हुँदौहुँदै हरियो रामायणी भएको भने अनिल श्रेष्ठको उत्पादित हुँदौहुँदै रामायणी भएको भने अनिल श्रेष्ठको उत्पादित ह

आलोपालो

दुषित पानीका कारण हुने रोगप्रति सजग रहौं
फोहर पानीले भाडापखाला, हैजा, टाइफाइड,
आउँ, जण्डसजस्ता रोगहरू लाग्न सक्छन् ।
त्यसैले,

- खोला, धारा वा मूलको पानी सिधै प्रयोग नगरौं।
- पानी उमालेर वा शुद्धीकरण गरेर मात्र प्रयोग गरौं,
- पिउने पानीलाई सफा भाडामा छोपेर राखौं र सफा भाडाले पानी भिक्ने गरौं ।

नेपाल सरकार विश्वापन बोर्ड

पाण्डवका...

उदयसँग आगे भएका थिए ।
यसको प्रतिवाद त्यहीस्तरले
प्रतिवाद गरिनु पर्छ भने कुरामा
पाण्डव थापा एकदम दृढ थिए ।
म चाहिँ यो अवस्थाले मुद्रभेड
ननिम्त्याओसु भने ध्याउन्नमा
थिएँ । तर न उदय न पाण्डव !
यी कसैलाई थाम्न सक्ने त्याकत
मसँग थिएन । म त एकदम
बबुरो थिएँ । कठे म ! वास्तवमा
पाण्डव र उदयको बीच व्यक्तिगत
दुश्मनी केही थिएन । एकले
अकांक्षो केही बिगारेका पनि
थिएनन् । न उनीहु 'जारभतार'
थिए । अतः उनीहु यसरी एकले
अकांक्षो उछितो काढेर भिद्दनु
पर्ने निजी कारण त केही थिएन ।
यहाँनेर यी दुईको घम्साघम्सीको
अन्तर्य के थियो भने यो नितान्त
पार्टीगत सङ्खर्ष थियो । नयाँ
जनवादी व्यवस्था स्थापना गर्ने
लक्ष्यसहित नेकपा (माओवादी)
जनयुद्धमा होमिएदेखि नै नेकपा
(मसाल) ले तीव्र असहमति र
विरोध जनाउन शुरु गरेको थियो ।
एकातिर जनयुद्धमा श्रमजीवी
जनसमुदाय क्रान्तिकारी जनउभार
देखिदै थियो भने अर्कोतिर
कार्यक्रमिकरूपमा मसाल घनघोर
विरोधमा उत्रन थाल्यो ।

उत्तिबेला मसालको
तर्क थियो - 'अहिले
नेपालमा सशस्त्र क्रान्तिको
आत्मगत र वस्तुगत रथिति
परिपक्व है। अन्तर्राष्ट्रीयरूपमा
कम्युनिष्ट आन्दोलन स्कृष्टात्मक
अवस्थामा है। यस्तो बेला
जनयुद्धको उठान गलत है।
यो उग्रवामपन्थी भडकाउ हो।
कलान्तरमा यो गतिविधिले
कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई तूलो
क्षमित पुर्याउँछ'। जनयुद्धको
तीव्र विकाससंगै मसालले
वैचारिक प्रतिवादलाई अभ तीव्र
र तीक्ष्ण बनाउदै लैजान थाल्यो।
मसालको यो वैचारिक प्रतिवाद
केही समयमै भण्डाफोरमा परिणत
भयो। मसालले आफ्नो सम्पूर्ण
तागत जनयुद्धको भण्डाफोरमा
लगाउन थाल्यो। घोषितरूपमै
उसले जनयुद्ध विरुद्ध देशव्यापी
भण्डाफोर अधियान शुरु गयो।
राज्यको चरम दमन, धरपकड
र हत्याको सामना र प्रतिवादमा
उत्तरु परिहेको अवस्थामा
मसालको निरन्तर चलिरहेको
कठोर प्रकारको 'भण्डाफोर'ले
माओवादीको टाउको बेस्सी
दुखाएको थियो। यही कारण
यो दुई पार्टीबीचको सम्बन्ध र
संघर्ष निकै तनावपूर्ण बनेको
थिए। यही पृष्ठभूमिमा उदयले
हाँक साप्ताहिकमा जनयुद्धको

त्यही शैली र स्तरमा नौलो
जनउभारमा प्रतिवाद गरेका थिए ।
दुवै आफ्नो पार्टीलाइनमा स्पष्ट र
दृढ थिए । र, यही दृष्टिकोणका
साथ उनीहरू 'भिडेका' थिए । तर
म पो चेपुवामा परें । म पो आँखी
भए । तर सयले एकदिन रहस्यको
पर्दा उधारिदियो । म निर्दीष साबित
भएँ । क्या गजब भयो । पाण्डव
थापा बनेर आफूलाई हरियो
घाँसको संपर्को सज्जा दिने केएल
पीडित रहेनछ भने कुरा उदयलाई
छल्लज्ञ भयो । उनी भ्रममुक्त भए ।
मलाई ठूलो युद्ध जितेभै भयो ।
त्यसपछि हाम्रो बोलचाल शुरु
भो । हाम्रो मित्राताले पुरानै लय
पकडयो । रहस्य कसरी खुल्यो
भने ती लेखकले जनउभार
सापाहिकका लागि पाण्डव
थापाको नामबाट बुटवलबाट
युगबोधमा लेख फ्याक्स गरेका
थिए । जन उभारमा फ्याक्सको
सुविधा थिएन । उनले युगबोधका
सम्पादक प्रताप रेमीसंग त्यो
लेख जन उभारसम्म पुऱ्याइदिन
आग्रह पनि गरेका रहेछन् ।
यहाँबाट पाण्डव थापा हिरामणि
दुःखी भएको रहस्य खुल्यो । म
त्यो लेख लिन युगबोध पुगेको
बेला प्रताप रेमी एकाल्हन खुब
हाँसेका थिए । उनले पनि पाण्डव
थापा मलाई नै ठानेका रहेछन् ।
उनका कुरामा म पनि हाँसे ।

चल्यो । हिरामणि दुखी कम्युनिष्ट आन्दोलन र साहित्यिक क्षेत्रमा निकै अधिदेखिको सक्रिय थिए । उनीसंग म र उदयको पनि धैरै अधिदेखिको सहकार्य थियो । राजनीतिक र साहित्यिक हिसाबले हाम्रा अग्रज थिए हिरामणि । तथापि उनी हामीसंग मित्रस्तै व्यवहार गर्थे । जनयुद्ध शुरु भएको केही समयपछि हिरामणि दुखी भूमिगत भएका थिए । केही समयपछि उनीसंग मेरो नियमित सम्पर्क शुरु भयो । म पनि प्रारम्भितै जनयुद्धको समर्थनमा खुलेको थिएँ । त्यस हिसाबले पनि हाम्रो सम्पर्क र सहकार्य व्यापक हुँदै थियो । उनले मलाई दाडको परिचयी र सल्यानका पहाडी गाँँ/वस्तीमा पुन्याउँथे र श्रमजीवी जनतामा जनयुद्धले सिर्जना गरेको चेतना र विद्वाहको सजीव दृष्टान्त नजिकबाट अनुभूत गर्ने अवसर दिलाउँथे । मैले त्यहीबेला पहिलोपटक बन्दुक भिरेका लालसेनाहरूलाई देखेको थिएँ । उनीहरूलाई देख्दा म उधुमले चकित र रोमान्चित

भएको थिए ।
तत्कालीन राप्ति उपव्यूहो
अन्तर्गत जन उभार साप्ताहिक
प्रकाशन गर्ने चाँजोपाँजो
मिलाएर हिरामणि दुखी दाढ
झरेका थिए । उता तत्कालीन

क. प्रभाकर (जनार्दन शर्मा) ले मानव अधिकारकर्मी यादव गौतमलाई जनउभार साप्ताहिकके प्रकाशक/सम्पादकको लागि आग्रह गरेका रहेछन्। जनउभारका प्रकाशक मध्यसुस्थान वैद्यलाई तुलसीपुर जेलमा रहेका निर्मल आचार्यले पत्रिकाको नामसारी गर्न सहमत गराएपछि नयाँ टिमसहित जनउभार प्रकाशनको तारतम्य मिलेको रहेछ। श्रीमर्ती र दुई साना बच्चालाई सुसुरात्मा छाडेर उनीहरूलाई छलेर म भर्खर्खर भूमिगत भएको थिएँ र देउखुर्री एरिया पार्टीको सम्पर्कमा थिएँ। मलाई प्रकाशन विभागक इज्जार्ज समेत रहेका हिरामणि दुखीले सम्पर्कमा बोलाए कार्यकारी सम्पादक बन्न आग्रह गरे। मैले सगर्व स्वीकार गरेँ एउटा नवीन जोश र उर्जाका साथ हामी जनउभार साप्ताहिकको पुनः प्रकाशनमा जुट्यौं। जनउभार एउटा पत्रिका मात्र थिएन् लडाइङ्को एउटा सशक्त मोर्चा नै थियो। २०५५ साल कार्तिक २९ गतेदेखि नौलो जनउभार

साप्ताहिकको प्रकाशन प्रारम्भ
भएको थियो । तत्कालीन नेपाल
पत्रकार महासंघका केन्द्रीय
सदस्य मधुमूदन बैद्यको नेतृत्वम
माधव खनाल, शोभाकरि
आचार्य र नरबहादुर अधिकारी
सहित चलिए जैसे

साप्ताहिकमा आवद्ध थियो
दाढको पत्रकारिता र कम्युनिश
आन्दोलनमा नौलो जन उभार
साप्ताहिकको प्रकाशन एउट
क्रान्ति थियो । यसको प्रकाशनले
क्रान्तिकारी समुदायमा एउट
बैगलै प्रकारको उत्साह र उजाह
प्रवाह गरेको थियो भन्ने लुटिखाना
वर्गमा एउटा भयानक आतंक
सिर्जना गरेको थियो । यं
पत्रिका दर्ता गर्न मध्यसूदन बैट्याल
खुब सास्ती खेप्नु परेको थियो
तत्कालीन दाढका सिङ्डियो
अब्दुल इस खाँले नौलो जन
उभार साप्ताहिक दर्ता गर्न पठक्कै
मानेनन् । अनेक बहाना गरिरहे
६ महिना कार्यालय धाएर बित्यो
अन्तिममा अदालतमा मुद्दा हाल्ल
भनेपछि बल्ल पत्रिका दर्ता भयो

जनउभार साप्ताहिक

प्रकाशन हुनु अघि अर्थात्
२०५५ कार्तिक २३ गते दाढको
सालभुङ्डीमा प्रहरीले सानै
चौधरी, माधव घिमिरे, रुद्र न्यौपाने
अमृत श्रेष्ठ, रमेश गिरी, जामू
चौधरी र पुनराय र्थी गरी ।
जना विद्यार्थीहरूको विभस्त हत्या

गरेको थियो । निदाप जनताका
छोराछोरीहरूको यो विभूति
हत्याले सिंगो देश संत्रस्त थियो
र यो बर्बर राज्य आतंकल
क्रान्तिकारी जनसमुदायमा धो
आक्रोश र धृणा पैदा गरेको
रिस्तो । एसको प्रभाव अर्थात्

भएको थिएँ। घोराहीको जिल्ला प्रहरी कार्यलयको प्रांगणमा एउटा गाडिमा खाँदेर राखेको ती भर्षारुडाँडा युवाहरुको लाश देखेर म धैरे दिनसम्म विचलित भएको थिएँ। नौलो जनउभार साताहिकको पहिलो ऐतिहासिक अंकमा यी ७ जना देशका सच्चा सपुत्रहरुको गौरवपूर्ण सहादत मुख्य समाचार बनेको थियो। जनउभारले यो बर्बरताको घोर खेद र भ्रत्सना गरेको थियो। त्यसकारण पनि मलाई जनउभार साप्ताहिक ऐतिहासिक र क्रान्तिकारी लाग्यो। त्यो ऐतिहासिक पत्रिकामा कार्यकारी सम्पादकको जिम्मेवारी पाउनु मेरो लागि गौरवको विषय थियो। म सगर्व जनउभारमा जोडिएँ। खासमा हिरामणिले त्यो स्तम्भमा पाण्डव नाम मात्र लेखेका थिए। नियमित लेखिने स्तम्भमा थर बिनाको नामले पत्रिकाको वैधानिकता जोगाउन अप्द्यारो पार्ला भनेर मैले थापा थर जोडिएको हुँ। थर नलेख्दा भूमिगत पात्रको रूपमा बुझ्ने स्थीति बन्न सक्थ्यो। आज ती दिन, उदय-पाण्डवको जुहारी र हामी ठुसिएको प्रसंग सभका खित्का छुटेर आउँछ। ओहोहो ! क्या गजब थिए ती दिनहरु र क्या गजब थियौ त्याही १२

साल्ट ट्रेडिंग कंपनीलिमिटेड द्वारा प्रवाहित तौल पूर्ण सरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाइलकर्को गिरजा बाहिर र बबर कोट मे शीघ्रमा रिस्टलाको जाली भएको ३ तालको होजपाइप
- उच्च ग्रामरस्टरको रेखालेखर

मेट्रो काठमाडौं ब्या...स इण्डस्ट्रिज लिमिटेड
जुङे-सोला धादिङ्ग
सनपर्क कार्यालय कालिमाटी, काठमाडौं.
फोन नं. ४२८६८९६, सानाईज बैंक रहेको भवनको माथिल्लो रातला

रसाँस

